

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4CdoR/2/2026
Identifikačné číslo spisu: 8524201318
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8524201318.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa X. M., narodenú XX. X. XXXX, bytom u matky, zastúpenú v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, dieťa rodičov: matky P. T. M., narodenej X. U. XXXX, X. L., S. XX, právne zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Gelenekym, Stará Ľubovňa, Garbiarska 20, a otca P. Q., narodeného XX. X. XXXX, D. XXXX, XXX XX A., Č. H., právne zastúpeného advokátom Mgr. Štefanom Jakabom, Košice, Hviezdoslavova 7, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 2P/131/2024, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. septembra 2025 sp. zn. 28CoP/53/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27. februára 2025 č. k. 2P/131/2024-113 rozhodol tak, že maloletú X. M., narodenú XX. X. XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky, T. M., narodenej X. U. XXXX (I.), obaja rodičia boli oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach (II.), otec, P. Q., narodený 24. septembra 1987, bol povinný počnúc 8. novembrom 2024, prispievať na výživu mal. X. M., narodenej XX. X. XXXX sumou 380 eur mesačne, a to sumou 350 eur mesačne k rukám matky, T. M. a sumou 30 eur na tvorbu úspor, na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi matka do 10. marca 2025 a číslo účtu oznámi otcovi do 15. marca 2025, ktoré výživné bol otec povinný platiť vždy do 15-tého dňa toho ktorého mesiaca vopred (III.), dlžné výživné za obdobie od 8. novembra 2024 do 27. februára 2025 v celkovej sume 1.406 eur uložil otcovi, P. Q., uhradiť k rukám matky v sume 1.295 eur a na osobitný účet maloletej sumu 111 eur (IV.), otec bol oprávnený stretávať sa s maloletou každú tretiu sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 15.00 hod. v prítomnosti matky (V.), matka bola povinná maloleté dieťa na styk riadne pripraviť a odovzdať ho v stanovenom čase otcovi v mieste svojho bydliska (VI.), otec bol povinný maloleté dieťa v stanovenom čase prevziať a odovzdať matke v mieste jej bydliska (VII.), otec bol povinný každý tretí piatok v mesiaci do 11.00 hod. písomne na emailovú

adresu matky T.M.I. informovať matku o tom, či sa styku s maloletým dieťaťom nasledujúci deň zúčastní (VIII.), otec bol oprávnený kontaktovať sa s maloletou na diaľku prostredníctvom audiovizuálnej aplikácie na prenos obrazu a zvuku každú párnou stredu v mesiaci v čase od 15.30 hod. do 16.00 hod., matka bola povinná zabezpečiť realizáciu audiovizuálneho kontaktu otca s maloletým dieťaťom (IX.), matka bola povinná poskytnúť otcovi dieťaťa informácie týkajúce sa podstatných vecí o maloletom dieťati týkajúce sa predovšetkým jeho zdravotného stavu a či sa dieťa môže stretnúť s otcom príslušnú sobotu zúčastniť a to vždy v piatok do 10.00 hod. písomne na emailovú adresu otca P.Q.I. (X.), v prevyšujúcej časti zamietol návrhy rodičov (XI.) a žiaden z účastníkov nemal nárok na náhradu trov konania (XII.). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami čl. 5 základných zásad, § 28 ods. 1, ods. 2, § 36 ods. 1, § 65 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 63 ods. 1, 2, 3 § 75 ods. 1, 2, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), § 111, § 121, § 157, § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 231 a § 232 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že mal. X. osobnú starostlivosť od jej narodenia zabezpečuje matka. Otec k starostlivosti matky nemal výhrady, súhlasil so zverením dieťaťa matke, rovnako aj kolízny opatrovník nezistil žiadne nedostatky v starostlivosti matky o maloletú a súhlasil s jej zverením matke. Oprávnenie a povinnosť obidvoch rodičov zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach trvala, aj keď súd upravil ich práva a povinnosti v zmysle § 36 zákona o rodine. Navrhovateľka podaným návrhom žiadala určiť výživné v sume 400 eur, podaním zo 17. februára 2025, okrem bežného výživného v sume 400 eur navrhla zaviazat' otca aj na tvorbu úspor v sume 200 eur mesačne. Otec dieťaťa navrhol na určenie výživného v sume 118 eur, na ktorom zotrval počas celého konania. Kolízny opatrovník navrhol sumu 356 eur mesačne. Náklady vyčíslené matkou na starostlivosť o mal. dieťa súd nepovažoval za premrštené, boli primerané veku a zdravotnému stavu dieťaťa. K otcom namietanej výške niektorých položiek ako bývanie, ošatenie a hygiena súd uviedol, že dieťa býva s matkou, matka za bývanie platí nájom 250 eur, polovica pripadá na dieťa čo činí 125 eur, ani výdaj na ošatenie v sume 140 eur, či hygiena 220 eur podľa názoru súdu sa nejavila ako nadsadená, keďže ide o batola ktoré rastie a z mesiaca na mesiac potrebuje ošatenie či obuv väčšej veľkosti, taktiež potrebuje hygienické potreby ako plienky, čistiace obrúsky, čistiace peny, a pod. Pokiaľ išlo o položku lieky takéto deti pravidelne užívajú vitamíny, navyiac matka na pojednávaní 27. februára 2025 uviedla, že bude mať náklady aj na cestovanie, na pravidelné kontroly s maloletou do Košíc na kardiologickú ambulanciu a do Popradu na gastroenterologickú ambulanciu. Takže náklady na starostlivosť o dieťa v rozpätí do 700 eur mesačne bolo možné považovať za primerané. Čistý mesačný príjem otca dieťaťa súd ustálil v sume 2.164 eur mesačne, a to ako priemer čistého mesačného príjmu otca za rok 2024 v sume 2.433 eur a čistého mesačného príjmu otca za rok 2025 v sume 1.895 eur. Otec namietal neprimeranú výšku nákladov na bývanie matky v sume 250 eur mesačne, pritom on za bývanie platí 332 eur mesačne, taktiež medzi výdajmi mal uvedené náklady na psa, voľno časové aktivity, dovolenky, alkohol a cigarety. Súd pri určení výživného zohľadnil vzdialenosť bydlísk otca a mal. dieťaťa a náklady, ktoré vzniknú na strane otca v súvislosti s realizáciou styku prekonať dlhšiu vzdialenosť. Na základe uvedeného súd uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. sumou 380 eur s tým, že bežné výživné k rukám matky stanovil sumou 350 eur, čo predstavovalo približne polovicu nákladov na starostlivosť o dieťa a cca 16 % z čistého príjmu otca. Keďže možnosti a schopnosti otca to dovoľujú súd ho súčasne zaviazal prispievať na tvorbu úspor maloletej na osobitný účet v sume 30 eur mesačne, čo je cca 1 % jeho príjmu. Navrhovateľka styk otca s dcérou nežiadala upraviť, na pojednávaní na tomto návrhu trvala s tým, že je ochotná kedykoľvek otcovi umožniť stretnutie s dcérou, avšak v jej prítomnosti, prípadne súhlasila s úpravou styku, ale taktiež v jej prítomnosti, resp. v prítomnosti tretej osoby. Otec dieťaťa na pojednávaní pripustil, že nemôže garantovať, že dieťa bude navštevovať každý druhý týždeň, ako to navrhol v písomnom vyjadrení pripustil, že dieťa bude navštevovať jedenkrát v mesiaci, avšak trval na tom aby úprava styku prebehla bez prítomnosti matky, k prítomnosti tretej osoby nemal zásadné výhrady. Kolízny opatrovník sa priklonil k návrhu matky. Súd rešpektujúc v prvom rade najlepší záujem mal. dieťaťa a skutočnosť, že išlo o dieťa vo veku 5 mesiacov s kardiologickými zdravotnými problémami, vzdialenosť bydlísk otca a dieťaťa, upravil styk otca s dcérou každú tretiu sobotu v mesiaci, v čase od 10.00 hod. do 15.00 hod. v prítomnosti matky. Podľa názoru súdu prítomnosť matky pri stretnutí bola žiaduca a nevyhnutná a bola v najlepšom záujme dieťaťa. Osobný styk otca s dcérou súd upravil raz za mesiac, každú tretiu sobotu, keďže otec sám na pojednávaní

uviedol, že negarantuje, že dieťa bude navštevovať dvakrát do mesiaca, ako navrhol v písomnom vyjadrení. K návrhu matky aby sa stretnutia realizovali v prítomnosti tretej osoby súd uviedol, že je na rodičoch aby pri stretnutí bol prítomný niekto z príbuzných, či už zo strany otca alebo matky dieťaťa. Súd uložil obom rodičom dieťa preberať a odovzdávať v mieste bydliska matky. Súd súčasne uložil otcovi dieťaťa deň vopred v piatok pred plánovaným stretnutím s dcérou do 11.00 hod. informovať matku na jej e-mailovú adresu či sa stretnutia zúčastní (výrok VII. rozsudku). Vzhľadom na veľkú vzdialenosť bydlísk medzi rodičmi mal. dieťaťa, na žiadosť otca, proti čomu matka nemala výhrady, súd upravil aj kontakt otca s dcérou na diaľku prostredníctvom audiovizuálnej aplikácie na prenos obrazu a zvuku, a to dvakrát do mesiaca a to každú párnú stretnutie v čase od 15.30 hod. do 16.00 hod. (výrok VIII.). Podľa názoru súdu bolo v záujme maloletej, aby bola v kontakte s otcom okrem osobného kontaktu aj takouto formou. Matka s takouto formou kontaktu súhlasila, dokonca súhlasila aj s návrhom otca, že audiovizuálny kontakt bude realizovať prostredníctvom internetovej služby Google Meet. Samotné technické podmienky realizácie audiovizuálneho kontaktu, tak ako to navrhol otec v písomnom vyjadrení (rozlíšenie, rýchlosť pripojenia k internetu a pod.) súd neupravoval. Matka nemala vedomosť či jej počítač a internet spĺňa požiadavky navrhované otcom dieťaťa. Pokiaľ otec dieťaťa s prenosom cez techniku, ktorú mala matka k dispozícii nebude spokojný, bolo jeho povinnosť aby matke zabezpečil také technické vybavenie pre audiovizuálny prenos, aký navrhol. Vzhľadom na vek maloletej skutočnosť, že raz mesačne súd upravil osobný kontakt otca s dcérou, aktuálne bol postačujúci audiovizuálny kontakt každú druhú stredu, nie každú stredu ako navrhol otec. Aj keď súd vzhľadom na vykonané dokazovanie nezistil, aby matka neplnila informačnú povinnosť, X. výrokom vyhovel návrh otca a uložil matke povinnosť informovať ho o podstatných veciach ktoré sa týkajú maloletej a to každý piatok do 10.00 hod. na e-mailovú adresu otca. Podľa názoru súdu podstatnou vecou ktorá sa týka mal. dieťaťa je jeho zdravotný stav, ako napr. hospitalizácia, návštevy lekára, odborné vyšetrenia, ale aj pri tak malom dieťati vývinové napredovanie (napr. pohybové, rečové a pod.) zaslanie fotografie dieťaťa, či kópie lekárskeho správ. Podľa názoru súdu medzi podstatné veci týkajúce sa dieťaťa, nepatrili informácie, ktoré navrhol otec ako uvádzanie konkrétnej stravy, výrobcu a pod. Súd súčasne v rámci informačnej povinnosti uložil matke povinnosť oznámiť otcovi či v príslušnú sobotu sa dieťa zúčastní styku. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie otca rozsudkom z 30. septembra 2025 sp. zn. 28CoP/53/2025 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil vo výrokoch III., IV. (I.), zmenil rozsudok vo výroku V., tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú párnú týždeň v sobotu v čase od 10.00 hod. do 15.00 hod. v prítomnosti matky (II.) a žiaden z účastníkov nemal nárok na náhradu trov konania (III.). Svoje rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že predmetom prieskumu odvolacieho konania bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa a to vo výške bežného výživného, ako aj výživného na tvorbu úspor a výrok o úprave styku otca s maloletou dcérou a súvisiaci výrok o trovách konania. Zo zisteného skutočného stavu súdom prvej inštancie vyplývalo, že rodičia maloletej dcéry po jej narodení nikdy nežili v spoločnej domácnosti. Matka bývala spolu s maloletou dcérou na X., v X. E. v prenajatom byte. Jej príjem bol do marca 2025 materská vo výške 1.320 eur, následne rodičovský príspevok vo výške 470 eur mesačne. Matka celkové náklady na dieťa vyčíslila mesačne na sumu 700 eur mesačne. Otec maloletej žil sám v byte v obci A., Č. H. Jeho čistý mesačný príjem bol v priemere 2.164,25 eura. Priemerné mesačné výdavky uvádzal vo výške 1.758 eur. Otec maloletej v odvolaní namieta, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávnej výšky mzdy, ktorú dosahoval pri určení vyživovacej povinnosti. Jeho príjem bol vo výške 1.700, až 1.900 eur, nie vo výške 2.100 až 2.400 eur mesačne, ako to nesprávne vyhodnotil súd prvej inštancie. Odvolací súd k tejto odvolacej námietke otca uviedol, že v spise sa nachádzal listinný dôkaz a to potvrdenie o výške mzdy otca od jeho zamestnávateľa za obdobie rokov 2023, 2024 a 2025. Z potvrdenia zamestnávateľa otca bol jeho čistý mesačný príjem za obdobie od 10/2023 do 11/2024 vo výške 2.544,83 eura. Z predložených výplatných pásov bol čistý mesačný príjem otca za obdobie roku 2024 vo výške v priemere 2.433 eur a za január 2025 vo výške 1.895 eur. Z uvedených listinných dôkazov bolo jednoznačne preukázané, že čistý mesačný príjem otca bol dlhodobo vo výške v priemere okolo 2.200 eur. Z vyššie uvedeného bolo možné jednoznačne konštatovať, že príjem otca bol vo výške 2.200 eur mesačne, z ktorého odvolací súd vychádzal pri určení výšky vyživovacej povinnosti k maloletej dcére. Otec bol vlastníkom bytu, za ktorý uhrádzal hypotéku a motorového vozidla. Inú

vyživovaciú povinnosť okrem maloletej nemal Otec uvádzal mesačné náklady vo výške 1.758 eur, kde okrem výdavkov na bývanie, ošatenie, hygienu a stravu, uvádzal vysoké výdaje na voľnočasové aktivity, čo odôvodnil druhom jeho práce, kedy sa s obchodnými partnermi stretával a pracoval aj pri týchto voľnočasových aktivitách, ďalej výdavky na dovolenky, výdaje na psa, cigarety a alkohol. Odvolací súd sa plne stotožnil s výškou výživného stanoveného súdom prvej inštancie. Z vykonaného dokazovania vyplývalo, že príjem otca z ktorého bolo potrebné vychádzať pri určení výšky jeho vyživovacej povinnosti bola suma 2.200 eur mesačne. Matka v čase podania návrhu bola na materskej dovolenke s maloletou dcérou, jej príjem bol vo výške 1.320 eur mesačne do marca 2025 a následne na rodičovskej dovolenke s príjmom 470 eur mesačne s prídavkom na dieťa. V prípade určenia výživného na maloleté dieťa v predškolskom veku, pri zohľadnení skutočnosti, že otec mal vyživovaciú povinnosť k jednému maloletému dieťaťu by sa výška jeho vyživovacej povinnosti mala pohybovať okolo 18 % z jeho čistého príjmu. Odvolací súd pri určení vyživovacej povinnosti otca vychádzal z jeho čistého príjmu vo výške 2.200 eur mesačne, ktorá zodpovedala jeho možnostiam uplatnenia sa na pracovnom trhu. Zároveň zohľadnil aj rozsah stretávania sa otca s maloletou dcérou, tak, aby otec mohol realizovať svoj styk s maloletou dcérou a neostal len pasívnym rodičom s povinnosťou platby výživného. Vychádzajúc z uvedených kritérií, zistených majetkových a príjmových pomerov na strane otca ako aj matky, miery osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, pre určenie výšky vyživovacej povinnosti, súd prvej inštancie správne určil výšku bežného výživného pre maloletú vo výške 350 eur mesačne. Otec maloletej v odvolaní namietal, že jeho majetkové pomery neboli dostatočné na určenie výživného na tvorbu úspor. Odvolací súd už vyššie ustálil, že príjem otca, z ktorého vychádzal pri určení vyživovacej povinnosti bol 2.200 eur mesačne. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, kde správne uviedol výšku bežného výživného na maloletú 350 eur mesačne a sumu 30 eur na tvorbu úspor. Odvolací súd sa v ďalšom zaoberal odvolaním otca proti výroku V. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletou dcérou každú tretiu sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 15.00 hod. v prítomnosti matky. Odvolací súd zmenil tento napadnutý výrok a upravil styk otca s maloletou dcérou v zmysle návrhu otca tak, že otec bol oprávnený stretávať sa s maloletou každú párny týždeň v sobotu v čase od 10.00 hod. do 15.00 hod. v prítomnosti matky. Otec sa počas celého konania domáhal čo možno najčastejšieho kontaktu s maloletou dcérou s prihliadnutím na jeho časové možnosti vzhľadom na vzdialenosť ich bydlísk. Odvolací súd nezistil žiadne relevantné dôvody, prečo by takémuto návrhu otca nemal vyhovieť. Matka sama počas konania uvádzala, že v kontakte otca s maloletou dcérou nebude brániť a chce, aby sa otec s dcérou stretával. Odvolací súd tu rovnako ako súd prvej inštancie ponechal stretávanie otca s maloletou dcérou v prítomnosti matky, a to predovšetkým z dôvodu, že maloletá dcéra bola ešte v útlom veku, otca vzhľadom k tomu, že doposiaľ bol jeho kontakt s dcérou veľmi sporadický, nepozná ho, teda dlhšia separácia od matky, ako jej primárnej vzťahovej osoby, by bola pre dcéru traumatizujúcou a tým by aj jej kontakt s otcom bol nekvalitný, dcéra by bola plačlivá a určite by to nebolo vhodné a prospešné pre rozvoj vzťahu otca a dcéry. Postupom času, keď bude maloletá dcéra vo vyššom veku, otca bude bezpečne poznať, bude potrebné túto úpravu styku prehodnotiť a nanovo upraviť tak, aby sa kvalita vzťahu otca a dcéry rozvíjala. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku III. a IV. potvrdil postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP a vo výroku V. zmenil postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 388 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP. Podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodoval odvolací súd o náhrade trov celého konania a podľa § 52 CMP žiadnemu z jeho účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal otec (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenia § 420 CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Otec namietal, že nebol súdom dostatočne a reálne do možných dôsledkov poučený o svojich procesných právach a povinnostiach priamo na pojednávaní, ako aj o ich význame a možnosti či vhodnosti nechať sa zastupovať kvalifikovanou osobou advokáta. Uvedené otec uviedol najmä z dôvodu neznalosti právnych predpisov, ako aj procesných predpisov, kde je povinnosťou súdu v prípadoch, ak účastník konania nie je zastúpený poučiť strany o vyššie uvedených skutočnostiach a aj vysvetliť účastníkovi konania zrozumiteľným (nie úradným a paragrafovým) spôsobom, aby aj obsahu poučení reálne porozumel. Okresný súd Stará Ľubovňa nevenoval dostatočnú pozornosť skutočnosti, že otec je cudzím štátnym príslušníkom a zo žiadneho dokumentu nevyplývalo, že by bol zo strany súdu dostatočne poučený o

svojich procesných právach a povinnostiach. Uvedené nebolo obsahom žiadnej zápisnice o pojednávaní. Súd mal výslovne poučiť na pojednávaní účastníka konania o význame konania a jeho možných dopadoch na osobu otca a dcéry, ako aj o možnosti zvoliť si advokáta vzhľadom na neznalosť právnych predpisov Slovenskej republiky. Tým, že Okresný súd Stará Ľubovňa uvedené neurobil, zaťažil konania takou vadou, ktorá znemožnila uplatňovanie procesných práv otca. Vzhľadom k tomu, že krajský súd uvedenú námietku otca nevzhladol za opodstatnenú, skôr ju prehliadol, z tohto dôvodu je otec toho názoru, že je potrebné zrušiť rozhodnutia oboch súdov.

3.1. Súdny len jednostranne akceptovali všetky tvrdenia matky ohľadne jej výdavkov a potrieb či už vo vzťahu k maloletej alebo jej samej. Súd vôbec neprihliadal na tvrdenia a námietky otca, len jednoducho konštatoval, že verí tvrdeniam matky a podľa súdu sa tieto výdavky nejavia prehnané. Ďalej súd vôbec nezdôvodňoval na základe akých úvah dospel k týmto svojim záverom, čím ich konfrontoval a čo je objektívnym nosným dôvodom pre arbitrárnu akceptáciu tvrdení matky bez akejkoľvek verifikácie, potreby preukazovania či overovania, a pre ktoré dôvody súd neprijal argumentáciu otca. Matka nedôveryhodne zdokladovala svoje výdavky na maloletú dcéru, predložením množstva dokladov, ktoré sú neprímerane vysoké sumy na dieťa, ale súd ich prijal nekriticky a jednostranne, lebo ich predložila matka. Súd v danom prípade postupoval až diskriminačne (aj využíjúc neprítomnosť advokáta na strane otca), kde mechanicky a nerovnakým spôsobom posudzoval pomery na strane otca a na strane matky. Na strane matky súd jednostranne prijal všetky výdavky na osobu matky a dcéry pričom na strane otca, súd nezohľadnil žiadne výdavky a výživné určil podľa jeho domnelého, respektíve nepravdivého čistého príjmu, neberúc v úvahu a neodôvodniac výdavky, ktoré otec musí nevyhnutne vynaložiť pre svoj život, ale aj zabezpečenie potrieb dcéry. Na strane otca súd nevzal v úvahy, jeho hypotéku, jeho náklady súvisiace s bývaním, výdavky na stravu, cestovaním za dcérou, atď. Čistý príjem otca v žiadnom prípade nebol v čase rozhodnutí súdov na úrovni 2.100 eur či 2.200 eur mesačne, ale sa pohyboval okolo 1.700 eur - 1.900 eur, pričom z tohto príjmu mal súd odrátať nevyhnutné výdavky otca na život (bývanie, hypotéka, strava, dochádzka a výdavky súvisiace so zamestnaním) a až následne pristúpiť k určaniu tabuľkového výživného zohľadňujúc aj cestovanie otca za dcérou. Z rozsudku okresného súdu bodu 62. bolo zrejmé len konštatovanie, že súd prihliadol aj na cestovné výdavky otca, avšak nevedno ako. Na otázku, v akej výške uznal okresný súd cestovné výdavky a iné výdavky otca súvisiace s realizáciou styku otca s dcérou v dôsledku potreby prekonania vzdialenosti 1.500 km (tam aj späť) plus ubytovanie, amortizácia dopravného prostriedku, únava, čas, dovolenka, atď. Okresný súd neodpovedal a krajský súd obdobne prehliadol túto podstatnú skutočnosť. Otec, vo svojom odvolaní, ale aj v priebehu celého konania poukazoval na skutočnosť, že iba jedna cesta za dcérou predstavuje výdavky na jeho strane minimálne v sume 200 eur - 300 eur (nezahrňuje, amortizáciu vlastného motorového vozidla, únavu, dovolenku na piatok, atď.). Výdavky vynaložené na dochádzku za dieťaťom boli oprávnené výdavky. Nebolo možné ich ignorovať. Nebolo možné posudzovať majetkové pomery a výdavky osoby, ktorá žije niekoľko sto kilometrov od svojho dieťaťa s osobou otca, ktorá žije napr. v rámci toho istého mesta alebo v blízkej vzdialenosti k svojmu dieťaťu. Súdny sa tejto problematike absolútne nevenovali a nehľadali a neriešili najlepší záujem dieťaťa (sledovali súkromný jednostranný záujem matky), ktorého nosným bodom v tomto veku malo byť zachovanie práva dieťaťa na oboch rodičov a rozvíjanie väzieb a citov k oboj rodičom. Súdny, namiesto toho, aby rešpektovali právo maloletej na styk s otcom, matku v tomto účelovom konaní svojimi rozhodnutiami podporili. Súdny vôbec nezvažovali možnosť, že vzhľadom na vzdialenosť medzi bydliskom otca a bydliskom matky, aby ustálili miesto stretávania napr. „na pol ceste“ tak, aby právo otca na styk s dcérou, ako aj výška vyživovacej povinnosti boli reálne realizovateľné v záujme maloletej.

3.2. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie 5Cdo/53/2021 a ďalej uviedol, že v tomto rozhodnutí, boli súdmi nižšej inštancie zohľadnené a odôvodnené argumenty zohľadňujúce výdavky otca v súvislosti s cestovaním a dochádzaním otca za dcérou za účelom realizácie styku za dostatočné a primerané vo vzťahu k výške výživného a dovolanie otca zamietol. Rozdielnosť prípadu zverejneného v zbierke stanovísk NS SR a predmetnej veci spočívala v tom, že v konaní 5Cdo/53/2021 otec prispieval na výživné sumou, ktorú matka žiadala, pričom v tomto konaní bola suma výživného neustálená. Z vyššie uvedeného dôvodu rozdielnosti a s poukazom na opatrnosť a právnu istotu a právo maloletej na súdnu ochranu otec poukázal na skutočnosť, že ak by najvyšší súd posúdil otcom nastolenú právnu otázku, ako otázku doposiaľ neriešenú, otec žiadal, aby ju súd posudzoval aj podľa dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Súdny nezohľadnili vzdialenosť otca od dcéry pri určení výšky výživného pre

dcéru, frekvencie stykov a rozsah, trvanie stykov, potrebu prítomnosti matky pri stykoch vo vzťahu k osobným a majetkovým pomerom a schopnostiam otca a k potrebám dcéry a jej najlepšieho záujmu. Tým, že krajský súd vyhovel v časti styku otca čo do frekvencie, avšak bez primeraného zníženia výživného de facto jeho rozhodnutie sa stalo z hľadiska otca nerealizovateľné. Krajský súd, ale aj okresný súd, otca postavili pred voľbu, keď buď bude so svojou dcérou a nebude schopný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť alebo si bude plniť svoju vyživovaciu povinnosť, avšak finančne nebude schopný dochádzať za svojou dcérou a ledva prežije, čo povedie k vzájomnému odlúčeniu a v konečnom dôsledku bude mať negatívny vplyv na maloletú. Súdny zľahčujúci si svoju zodpovednosť účelovo v prospech matky mechanicky podľa nejasných a neurčitých a neodôvodnených výpočtov určil výživné. V dôsledku nedostatočného prístupu súdov a zľahčujúcemu konaniu a posúdeniu veci, v skutočnosti súdy zaťažili otca platením výživného a plnením si svojich rodičovských práv a povinností zohľadňujú vzdialenosť otca od dcéry v reálnej percentuálnej miere cca 37 % až cca 57 % bez riadneho a náležitého odôvodnenia. Zároveň súdy sa nevysporiadali s odôvodnením potreby prítomnosti matky v prípade realizácie styku otca s dcérou, nakoľko otec sa vie plnohodnotne o dcéru postarať a prítomnosť matky bola len prvkom, ktorý dcéru vystavuje zvýšenému emočnému stresu a napätiu. Otec uviedol, že primeraným výživným, ktorým má otec prispievať na svoju dcéru by malo byť výživné v sume maximálne ako žiadal určiť vo svojich návrhoch (v realizácii stykov s dcérou na pol ceste napr. Slavkov u Brna, suma výživného by mohla byť vyššia samozrejme, nakoľko otec by ušetril značné výdavky na cestovanie a ubytovanie, ktoré v zmysle rozhodnutí súdov neprimerane zaťažujú len jeho). Otec uviedol, že považuje za dôležitejší pravidelný kontakt, a rozvíjanie vzťahu, než napr. 30 eur sporenie na mesiac. Otec v tomto veku dcéry by 30 eur najradšej minul na dochádzku za dcérou, a na výchovné pozitívne pôsobenie vo vzťahu k dcérke, aby mala pozitívne emócie, radosť a cítila lásku od otca, aby sa otec a dcérka mohli radovať spolu, aby sa dcérka mohla tešiť na pozornosť od otca. V tomto veku maloletej by mal byť najlepším záujmom dieťaťa čo najširší styk (kde prítomnosť matky pri styku je kontraproduktívna), ktorý je spolu aj s výživným reálne (nie tabuľku) a v realite (nie na papieri) vykonateľný a bude odrážať aspekty každodenného života dcéry.

3.3. Na základe vyššie uvedeného otec navrhol, aby dovolací súd predbežne odložil vykonateľnosť rozhodnutí okresného a krajského súdu vo výrokoch III. a IV. /vo vzťahu k výške vyživovacej povinnosti/ až do rozhodnutia o dovolaní otca. Vo veci samej otec navrhol, aby dovolací súd: zrušil rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci samej.

4. Kolízny opatrovník sa k podanému dovolaniu vyjadril, že aj naďalej trvá na svojich písomných a ústnych vyjadreniach v predmetnej veci.

5. Matka sa k podanému dovolaniu vyjadrila a uviedla, že od mesiaca október 2024 sa otec s mal. dcérou nestretol, nenavštívil ju dokonca ani po tom, čo sám podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému súd v modifikovanej forme vyhovel, na základe čoho bol otec oprávnený stretnúť sa s mal. dcérou 25. februára 2025 po pojednávaní vo veci samej, na čo bola pripravená matka aj kolízny opatrovník, pričom otec daného dňa odišiel z pojednávania a neprejavil žiadny záujem o stretnutie s dcérou tvrdiac, že má pracovné povinnosti. Otec uviedol, že dôvodom, pre ktorý sa nestretával s maloletou, je výška súdom určenej vyživovacej povinnosti. Otec sa s maloletou nestretával ani v období od novembra 2024 do novembra 2025, a to napriek tomu, že v uvedenom období nerešpektoval rozhodnutia súdu a neuhrádzal žiadne výživné, prípadne uhrádzal výživné len vo výške 118 eur mesačne. Z písomného podania otca z 22. novembra 2024 vyplývalo, že zo strany konajúceho súdu mu bol riadne doručený návrh matky vrátane príloh, medzi ktoré patria aj dokumenty súdu „Ako postupuje Okresný súd Stará Ľubovňa“, „Prosby dieťaťa“ a „Poučenie o procesných právach a povinnostiach účastníkov konania“. V predmetnom poučení hneď v jeho úvodnej časti „Možnosti zastúpenia“ je uvedené: „Účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si v konaní zvolí.“ Z poučenia ďalej vyplývalo, že takýmto zástupcom môže byť advokát alebo iný zástupca, ktorého si účastník konania zvolí. Zároveň bolo uvedené, že podľa zákona č. 327/2005 Z. z. má účastník právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo Centrom právnej pomoci, pokiaľ spĺňa podmienky na jej poskytnutie. Z vyššie uvedeného teda jednoznačne vyplývalo, že otec mal. dieťaťa bol riadne poučený o jeho právach týkajúcich sa možnosti zastúpenia vrátane zastúpenia advokátom. O tom, že tomuto

poučení aj porozumel svedčilo jeho samostatné vyjadrenie z 30. novembra 2024, kde okrem iného v prílohe číslo 9. uviedol svoje výdaje na advokátov a právnu pomoc, z ktorých vyplývalo, že otec maloletej si vyhľadal právne služby okrem iného u advokáta v Karlových Várok, ako aj u advokáta v Bratislave, ktorému za poskytnutie týchto služieb mal uhradiť odmenu 100 eur. Právne služby advokáta v Bratislave otec využil v deň jeho písomného podania, v ktorom deklaroval doručenie návrhu matky vrátane príloh. Otec ďalej uviedol, že okrem iného vyhľadal pomoc na Úrade pre medzinárodnoprávnu ochranu detí. Tvrdenie otca maloletej o tom, že zo strany súdu došlo k porušeniu princípu rovnosti zbrani a jeho nedostatočnému poučeniu, bolo výlučne účelové a bolo preukázané, že mu boli poskytnuté právne služby prinajmenšom advokátom v Bratislave už v čase vedenia tohto konania. To, že si však otec uvedeného advokáta nezvolil na zastupovanie v tomto konaní, už bolo iba jeho právo, nie povinnosť a z toho, že sa rozhodol zastupovať v konaní pred súdom sám vyplývalo, že si jeho práva na zastupovanie bol vedomý, no rozhodol sa ho nevyužiť.

5.1. Otec uviedol, že súd len jednostranne akceptoval všetky tvrdenia matky ohľadom jej výdavkov a potrieb či už vo vzťahu k maloletej alebo jej samej s tvrdením, že matka nepredložila doklady týkajúce sa nákladov na mal. dcéru. Zároveň poukázal na to, že v danom prípade súd postupoval diskriminačne (aj využívajúc neprítomnosť advokáta na strane otca) keď mechanicky a nerovnakým spôsobom posudzoval pomery na strane otca a na strane matky. Súd jednostranne prijal všetky výdavky na osobu matky a dcéry, pričom na strane otca nezohľadnil žiadne výdavky, ktoré musel otec nevyhnutne vynaložiť pre svoj život, ale aj zabezpečenie potrieb dcéry, a teda súd neuplatnil vyšetrovaciu zásadu, ktorá je nosným prvkom konania v záujme ustálenia najlepšieho záujmu dieťaťa. K danému matka uviedla, že tieto skutočnosti sa nezakladali na pravde poukazujúc na samostatný návrh matky a jeho prílohy vrátane lekárskeho správ o vážnych zdravotných problémoch mal. dcéry, ktoré si vyžadujú špeciálnu liečbu a s tým spojené náklady. Súd prvej inštancie sa taktiež podrobne oboznámil s vyjadrením otca z 30. novembra 2024 k návrhu matky zo 7. novembra 2024 v počte 25 strán, kde sám otec predložil prehľad svojich príjmov a výdavov, pričom z ním predloženého prehľadu príjmu vyplýva, že od 10/2023 do 11/2024 bol otcov priemerný čistý mesačný zárobok 2.434 eur, ktorý dosiahol v obchodnej spoločnosti CINK Hydro - Energy k. s. ako Senior Sales and Marketing Manager. V zmysle Metodiky pre výpočet výživného rodičov k deťom vydanú Ministerstvom spravodlivosti SR, podľa ktorej výživné na mal. dieťa predškolského veku pri jednej vyživovacej povinnosti sa navrhuje vo výške 18 % z príjmu povinného rodiča, čo v tomto prípade predstavovalo sumu 438,12 eur. Aj z tohto pohľadu bolo teda súdom určené výživné adekvátne, zákonné a spravodlivé. Pokiaľ išlo o výdaje otca uvedené na str. 12 vyjadrenia z 30. novembra 2024, tieto by mali podľa neho predstavovať v priemere 1.551 eur mesačne a svoje výdaje bol schopný trvale znížiť o 160 eur (str. 5 vyjadrenia), teda na čiastku 1.394 eur. V prílohe č. 5 na str. 12 vyjadrenia otec poukázal na mesačné výdaje, ktoré však neboli nevyhnutné, ako napr. výdaje na psa vo výške 48 eur, výdaje na voľnočasové aktivity a koničky vo výške 288 eur a dovolenka 136 eur. Okrem iných výdavkov otec uviedol, že predpokladá ďalšie výdaje súvisiace s novou partnerkou a jej trojročnou dcérou. Výživné na dieťa má prednosť pred ostatnými výdavkami rodičov, nehovoriac o výdavkoch súvisiacich s novou partnerkou a jej trojročnou dcérou. Na druhej strane však otec uviedol, že nesúhlasí s výživným vo výške 380 eur mesačne (z tohto suma 30 eur mesačne na tvorbu úspor maloletej) a že bol schopný prispievať na výživu mal. dieťaťa mesačne najviac sumou 180 eur. S prihliadnutím však na výšku príjmu otca maloletej ním navrhované výživné vo výške 180 eur mesačne považovala matka za neadekvátne, nezohľadňujúce potreby maloletého dieťaťa a svedčiace o tom, že si otec nebol vedomý výšky nákladov na starostlivosť a výživu maloletej. Z deklarovaných príjmov otca maloletej, z prehľadu jeho výdavkov, vrátane vysokých mesačných nákladov na voľnočasové aktivity a dovolenky, je životná úroveň otca maloletej pomerne vysoká a keďže dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov bolo súdom určené výživné 350 eur + 30 eur tvorba úspor adekvátne, primerané, zohľadňujúce potreby maloletého dieťaťa a najmä v jeho záujme. Z dovolania ako aj z jeho prechádzajúcich písomných vyjadrení vyplývalo, že otec nemá absolútne žiadny prehľad o výdavkoch na maloletú dcéru, nakoľko sa o jej potreby dlhodobo nezaujímal a neprispieval na ich úhradu. Maloletá zmenila už 7 konfekčných veľkostí od svojho narodenia, čo predstavuje výmenu celého šatníku 7x. Výdavky na maloletú predstavovali v mesiaci október 2024 sumu 969,65 eura, november 2024 sumu 1.004,97 eura, december 2024 sumu 638,33 eura, január 2025 sumu 641,04 eura, február 2025 sumu 650,74 eura, marec 2025 sumu 943,46 eura.

5.2. Otec v dovolaní ďalej poukázal na jeho predpokladané náklady v súvislosti so stretávaním sa s mal.

dcérou, keď bude musieť cestovať najmenej 1.500 km z miesta svojho trvalého bydliska do X. L. a späť. K danému matka uviedla, že otcovi v skutočnosti nič nebránilo, aby namiesto osobného motorového vozidla použil hromadnú cestnú dopravu. Otec uviedol, že vzhľadom na vzdialenosť medzi bydliskom otca a bydliskom matky, by malo byť ustálené miesto stretávania sa na „pol ceste“, tak, aby právo otca na styk s dcérou, ako aj výška vyživovacej povinnosti boli reálne v záujme maloletej, nakoľko inak by sa zvýšili neprimerané výdavky otca za cestovanie za dcérou. Navrhol, aby maloletá cestovala raz mesačne 1.500 km za otcom. Taktiež nesúhlasil s prítomnosťou matky pri styku, uviedol, že prítomnosť agresívnej a hlučnej matky nebola potrebná, je prvkom, ktorý dcéru vystavoval zvýšenému emočnému stresu a napätiu. Pokiaľ otec uviedol, že stretávanie sa s maloletou sa má uskutočňovať na „pol ceste“, predmetný názor považovala matka za úplne scestný, nezrozumiteľný, vôbec z neho nebolo zrejmé, ako by malo byť takéto stretávanie na „pol ceste“ zrealizované, kde by sa malo uskutočniť, nehovoriac o tom, že stretávanie sa má uskutočniť bez prítomnosti matky. Otec neprejavil záujem o maloletú ani pri významných udalostiach, ako sú jej narodeniny, či vianočné sviatky, a to ani formou blahoželania alebo darčeka. Matka poukázala na to, že otec od mesiaca október 2024 maloletú nenavštívil a keď mal možnosť sa s ňou stretnúť po pojednávaní konanom 25. februára 2025, čo mu bolo zdôraznené aj na predmetnom pojednávaní, dcéru nenavštívil s odôvodnením, že má pracovné povinnosti. Od tohto obdobia neprejavil akýkoľvek záujem o stretnutie s mal. dcérou, čomu by matka vyhovel. To, že otec deklaroval nemožnosť stretávania sa s dcérou skrz vysoké výživné považovala za výlučne účelové, čo vyplývalo aj zo samotného charakteru dovolania, keď uviedol aké vysoké náklady mu vzniknú v spojení s cestovaním za dcérou, čím sledoval len jediný cieľ, a to umelo zvýšiť svoje náklady a tým znížiť výživné na čo najnižšiu výšku. Nebolo pravdou, že súd zohľadnil iba záujem matky, ale naopak, zohľadňoval záujem mal. dcéry s prihliadnutím na jej potreby, zdravotný stav. Tvrdenie otca, že chcel dvakrát mesačne navštevovať dcéru bolo v skutočnosti iba fikciou, čo dokázala doterajšia realita, keď maloletú nenavštívil od mesiaca 10/2024 a nemal čas ju navštíviť ani vtedy, keď bol 25. februára 2025 na pojednávaní na Okresnom súde v Starej Ľubovni, aj keď si to sám prostredníctvom súdu žiadal. Do dnešného dňa neuskutočnil dokonca ani elektronický styk s maloletou dcérou, ktorý si žiadal.

6. Posúdením návrh dovolateľa o odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, Najvyšší súd nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre vyhovenie návrhu v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietajúc nedostatky poučenia, jednostranné akceptovanie tvrdení matky, nevzal do úvahy náklady otca na cestovanie a pri tom nesprávne určenie výšky výživného.

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola

účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

18. Pokiaľ otec namietal vady zmätočnosti spočívajúce v nedostatočne zistenom skutkovom stave veci a v nesprávnom hodnotení dôkazov (jednostranné akceptovanie tvrdení matky, náklady otca na cestovanie, nesprávne určenie výšky výživného), dovolací súd v prvom rade uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového, resp. skutočného stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

19. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že súdy nižších inštancií v rámci zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 CMP) postupovali v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania a to v súlade s vyšetrovacím princípom, princípom oficiality, ako aj v súlade so zachovaním princípu rovnosti účastníkov, najmä vo vzťahu k maloletému dieťaťu (čl. 4, čl. 5 a čl. 6 Základných princíпов CMP). Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré tvorilo jednak obsiahle písomné vyjadrenia účastníkov konania a ich ústne prednesy, ako aj predložené listinné dôkazy. Vychádzajúc najmä z opodstatnených potrieb dieťaťa, ako aj možností a schopností oboch rodičov, súd prvej inštancie vyhodnocoval jednotlivé výdavky na maloletú (bod 16. a 61. odôvodnenia), pričom ustálil, že tieto sú odôvodnené v sume približne 700 eur (bývanie, ošatenie, hygiena, cestovanie na pravidelné kontroly k lekárovi). Následne sa venoval príjmom otca (bod 62. odôvodnenia), pričom majetkovým príjmom matky sa súd prvej inštancie venoval predovšetkým v bode 14. odôvodnenia, a uzavrel, že s prihliadnutím na majetkové pomery oboch rodičov, ich príjmy, osobnú starostlivosť matky o maloletú a neexistenciu ďalšej vyživovacej povinnosti rodičov považuje výživné 380 eur za primerané (suma 350 eur mesačné výživné k rukám matky a suma 30 eur na tvorbu úspor). Odvolací súd vychádzal zo skutočného zisteného stavu súdom prvej inštancie, ktorý považoval za správne vyhodnotený. Stotožnil sa s postupom prvoinstančného súdu, ktorý všetky rozhodujúce skutočnosti vzal do úvahy a mal za to, že výživné k rukám matky určené súdom prvej inštancie vo výške 350 eur mesačne vzhľadom k veku dieťaťa a jeho odôvodneným potrebám je dostatočné a nevyhovelo tak návrhu otca na zníženie výživného.

20. Pokiaľ otec v dovolaní uvádzal, že súdy nesprávne posúdili jeho majetkové pomery, keďže jeho príjem nedosahuje takú výšku, ako uvádzal súd, dovolací súd poukazuje na to, že práve otec deklaroval svoj príjem a to predložením výplatných pások za príslušné obdobie. Navyše, súd prvej inštancie v odôvodnení (bod 62. odôvodnenia) uviedol, že zohľadnil vzdialenosť bydlísk otca a maloletého dieťaťa -

matka navrhla výživné v sume 400 eur, kolízny opatrovník v sume 356 eur mesačne, pričom súd určil výživné 350 eur k rukám matky (30 eur na tvorbu úspor, s ktorými možno disponovať až na základe súhlasu súdu) a s týmto odôvodnením sa plne stotožnil aj odvolací súd. Za daných okolností je potrebné námietku nedostatočné zistenia skutočného stavu veci či námietku týkajúcu sa nesprávne určeného výživného, vyhodnotiť ako irelevantnú.

21. Dovolateľ namietal aj to, že bol zo strany súdu nedostatočne poučený o svojich právach a o možnosti nechať sa zastúpiť advokátom (k poučeniu malo dôjsť zrozumiteľným a nie paragrafovým či úradným spôsobom). K uvedenému najvyšší súd uvádza, že otec maloletého dieťaťa bol zo strany súdu prvej inštancie poučený o svojich právach a povinnosti vrátane toho, že v konaní sa môže nechať zastúpiť advokátom (doručenka v spise na rube č. l. 23). Počas konania na súde prvej inštancie, kde bolo vykonané aj pojednávanie, na ktorom sa dovolateľ zúčastnil, tieto skutočnosti nenamietal. Odvolací súd v odôvodnení sa síce nezaoberal touto námietkou dovolateľa, avšak explicitne uviedol, že vychádza zo skutočného zisteného stavu (tzn. že zisťoval objektívnu realitu nielen na základe tvrdení účastníkov konania) súdom prvej inštancie, s ktorým sa plne stotožňoval. Z tohto dôvodu dospel dovolací súd k záveru, že namietaný nedostatok v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nedosiahol takej intenzity, aby bol spôsobilý zasiahnuť do práva otca na spravodlivý súdny proces.

22. Vzhľadom na uvedené považoval dovolací súd námietky otca maloletej z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

23. Otec prípustnosť podaného dovolania ďalej vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu).

24. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

25. Dovolací súd rovnako uvádza, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou (účastníkom konania) v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou odvolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

26. V preskúmvanej veci dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) sa vyššie uvedenými kritériami pre náležité uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 421 CSP neriadil, keď zodpovedajúcim spôsobom nevymedzil nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, tak ako to predpokladá ustanovenie § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Dovolateľ naprieč celým dovolaním vyjadroval z rôznych pohľadov nespokojnosť s výškou určeného výživného na maloleté dieťa, poukazovaním na chybné závery súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu o majetkových pomeroch otca, avšak bez toho, aby jasne a zrozumiteľne sformuloval konkrétnu právnu otázku, ktorej riešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu a ktorej odlišné

posúdenie by ovplyvnilo rozhodnutie vo veci samej v prospech otca. Takéto odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nemôže podľa názoru dovolacieho súdu cez prizmu ustanovenia § 432 ods. 2 CSP obstať bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana.

27. Napokon aj samotný kontext, v akom dovolateľ uplatňoval dovolací dôvod § 421 CSP, svedčí o snahe vyvolať procesne neprípustný dovolací prieskum. Dovolateľ rozporoval najmä nesprávne zistenia vo vzťahu k jeho zárobkovým pomerom, nepreukázanie odôvodnených potrieb maloletej v ustálenej výške, či nesprávnu metodiku pre výpočet výživného, čím implicitne vytýkal nedostatok či nesprávnosť skutkových podkladov pre súdmi vyvedený právny záver. Správnosť úvahy, podľa ktorej takéto vymedzenie nesprávneho právneho posúdenia veci nemožno preskúmať prostredníctvom ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, potvrdzuje už vyššie naznačený záver dovolacieho súdu, v zmysle ktorého nižšie súdy postupom súladným so základnými princípmi civilného mimosporového konania náležite zistili skutočný stav veci (§ 35 CMP), pričom do odôvodnení napadnutých rozhodnutí dostatočne premietli svoje úvahy korešpondujúce s požiadavkou, aby najlepší záujem dieťaťa bol skutočne popredným hľadiskom pri rozhodovaní o výške výživného. Dovolací súd súčasne pripomína, že nie je treťou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

28. Relevantný je v tomto smere aj judikovaný právny záver ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 172/03), v zmysle ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na to základe ho prípade zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“. Aj z ďalších rozhodnutí ústavného súdu (napr. nálezy sp. zn. I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) vyplýva požiadavka na náležité posúdenie dovolania vo vzťahu k jeho prípustnosti - „pri posudzovaní toho, či dovolateľ dostatočne vymedzí právnu otázku, je potrebné, aby sa najvyšší súd pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale druhej strane nesmie ani dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu právnej otázky“.

29. V tomto kontexte aj ústavný súd vyžaduje, aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť; preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky. V náleze I. ÚS 51/2020 ústavný súd výslovne uviedol, že „povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom“.

30. Dovolateľ síce formálne uviedol, že došlo k odklonu od rozhodnutia najvyššieho súdu so sp. zn. 5Cdo/53/2021, avšak už zo samotnej citácie právnej vety (ktorú dovolateľ vo svojom dovolaní uviedol) vyplýva, že prvoradým má byť najlepší záujem dieťaťa a tieto okolnosti je potrebné vždy skúmať s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Z predmetného spisu nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by boli v rozpore v touto právnou vetou.

31. Posúdenie výšky výživného vychádza z vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Iný výklad by viedol k rozporu so záujmami dieťaťa, ktorému sa výživné priznáva (porovnaj 8Cdo/50/2017). Každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (porovnaj 5Cdo/87/2017, 3Cdo/226/2017). Je preto namieste konštatovanie, že v takto vysoko individuálnej otázke (akou je určenie konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na

určenie výživného postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj 8Cdo/50/2017, 3Cdo/226/2017, 3Cdo/88/2017). V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky výživného zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy (porovnaj 3Cdo/226/2017).

32. So zreteľom na všetko vyššie uvedené dovolací súd dovolanie otca v časti, v ktorej namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

33. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.